

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Параскева Манчева, д.м.н.

Относно: конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“,

обявен в ДВ бр.7 от 23.01.2024 г.,

по специалност „Кинезитерапия“, професионално направление 7.4. Обществено здраве, 7. Здравеопазване и спорт за нуждите на Катедра по Кинезитерапия, факултет по Обществено здравеопазване, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“, Варна и Клиника по Анестезиология и интензивно лечение, УМБАЛ „Света Марина“ ЕАД - Варна.

1. Информация за процедурата:

Съгласно Заповед №Р-109-89/21.03.2024 г. на Ректора на МУ-Варна и Протокол №221/28.02.2024 г. от заседание на ФС на факултет „Обществено здравеопазване“ съм определена за член на Научното жури, а съгласно Протокол №1/04.04.2024 г. от заседание на научното жури изготвя рецензия за конкурса за АД „Доцент“ към МУ-Варна по специалността „Кинезитерапия“. Конкурсът е обявен в ДВ бр. 7 от 23.01.2024 г. и е съобразен със Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за приложението му в МУ-Варна. На основание на по-горе посочените законови документи са спазени всички процедурни изисквания по обявяване на конкурса, срока за подаване на документи и по избора на Научно жури. Единствен кандидат е гл. ас. Яни Георгиев Шивачев, д.оз. Представените от кандидата документи за участие в конкурса са представени според изискванията на Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна.

2. Кратки сведения за професионалното развитие на гл. ас. Яни Шивачев

Яни Георгиев Шивачев е роден на 1 юни 1990 година в гр. Варна. Завършва средното си образование с отличие в IV ЕГ „Фредерик Жолио-Кюри“ през 2009 г. Неговата хуманитарна нагласа проличава в избора на посоката на професионално му развитие: дипломира се като „професионален бакалавър“ по специалност „Рехабилитатор“ в Медицински колеж-МУ-Варна (2012 г., ОКС „магистър“ по специалност „Кинезитерапия и рехабилитация“ в Национална спортна академия „Васил Левски“ - София (2014 г.) и става докторант в самостоятелна форма на обучение в Катедра „Спортна медицина“ към НСА „Васил Левски“, София (2018) с тема на дисертационния труд „Вторична превенция на

мекотъканните увреждания в областта на коляното при спортисти“. Успешно защитава дисертационната си тема през 2020 г. и придобива ОНС „доктор“ в професионално направление „Обществено здраве“. Кандидатът надгражда своите знания и умения в квалификационни курсове „Мануален лимфен дренаж“ (2015), „Клиника и диагностика на дисфункции на таза“ (2016), „Atreya Ayurveda“ (2018), „Traditional Chinese Medicine - Introduction to acupuncture“ (2018), „Medical taping course“ (2019), „Онкорехабилитация и мануален лимфен дренаж при онкоболни“ (2019) и др. Професионалната му кариера стартира през 2010 г. като помощник-рехабилитатор в лечебно-възстановителен център „Сано“, Варна, продължава като рехабилитатор в „Ривиера“ ЕООД (2012-2014), рехабилитатор в Рехабилитационен център „Тузлата“, Балчик (2014), а от 2023 г. е назначен като кинезитерапевт в Клиника по анестезиология и интензивно лечение в УМБАЛ „Света Марина“- Варна, където работи и понастоящем.

Преподавателската си кариера Я. Шивачев започва през 2015 г. след спечелен конкурс за асистент в Учебен сектор „Рехабилитатор“ в Медицински колеж-МУ-Варна. В последствие преминава на асистентска длъжност в новосформирания Учебен сектор „Кинезитерапия“, Факултет „Обществено здравеопазване“, МУ-Варна (2018-2020), където през 2021 г. заема академична длъжност „Главен асистент“. Гл. ас. Шивачев преподава на бакалаврите от специалност „Кинезитерапия“ по задължителните учебни дисциплини „Кинезиологични основи на кинезитерапията“ и „Патокинезиология – функционален анализ и оценка“ и „Мануални мобилизационни техники на периферни стави“, както и на студенти от магистърската програма „Рехабилитация, морелечение, Уелнес и СПА“.

Гл. ас. Яни Георгиев Шивачев владее английски и испански езици, притежава необходимите за научно-изследователската и преподавателската работа компютърни умения, членува в Асоциацията на Физиотерапевтите в България (АФБ).

3. Оценка на научната дейност на кандидата, наукометрични показатели

Пълният списък, с който се представя в конкурса гл. ас. Шивачев съдържа 14 позиции, от които 12 са в изпълнение на минималните национални изисквания, а останалите две са пълнотекстови публикации в научни списания, извън минималните наукометрични изисквания за заемане на длъжността „доцент“. От представената за участие в конкурса научна продукция на кандидата гл. ас. Яни Г. Шивачев приемам за рецензиране

Монографичния труд и дванадесет научни публикации, от които четири са в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация и осем са в нереферирани списания с научно рецензиране. Приемам за рецензиране и двете пълнотекстови публикации в научни списания, които са представени извън минималните наукометрични изисквания за заемане на длъжността „доцент“ и се откриват в нереферираните списания Scripta scientifica medica и Варненски медицински форум, както и в Академичната справка на кандидата, съставена от Библиотека на МУ-Варна.

Показателите по отделните критерии, доказващи изпълнение на минималните изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“, съгласно ЗРАСРБ от 2018 г. са следните :

- ✓ Критерий А. Показател 1: Дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ – 1 брой;
- ✓ Критерий В. Показател 3: Публикуван хабилизационен труд – монография – 1 брой;
- ✓ Критерий Г. Показател 7: Публикации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 4 броя;
- ✓ Критерий Г. Показател 8: Публикации в списания с научно рецензиране, нереферирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 6 броя.

Публикациите, разгледани по място на кандидата в авторските колективи показват възможностите му за водеща роля в научните екипи: той е първи автор в 10 публикации (83.3%) и трети в 2 публикации (16.7%).

Минимални национални изисквания по групи показатели за АД „доцент“ съгласно ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ

Групи показатели	Съдържание	Минимални национални изисквания	Брой точки на база представени доказателства
А	Показател 1: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"	50	50
В	Показатели 3 или 4: Хабилизационен труд/ монография, представена във връзка с процедура за хабилитиране	100	100
Г	Сума от показателите от 5 до 9	200	205

От данните на таблицата се вижда, че гл. ас. Яни Шивачев, д.оз. изпълнява и надхвърля заложените национални критерии за академичната длъжност „доцент“.

4. Оценка на монографичния труд

Кандидатът представя монография/хабилитационен труд на тема „Онкорехабилитация в кинезитерапевтичната практика“ с ISBN 978-619-221-404-3, изд. МУ-Варна. Трудът напълно отговаря на изискванията на ПРАС на МУ-Варна, основава се на 267 литературни източници, има две положителни рецензии и е написан на висок академичен стил. Представена е проблематика, по която не е наличен национален кинезитерапевтичен консенсус, а именно преодоляване на постоперативните усложнения лимфедем, миофасциална болка, ограничен обем на движение, контрактури след химиотерапия и лъчетерапия. Разгледани са възможностите на онкорехабилитацията от световния опит и практика и е представен клиничният опит на автора. Адекватно разработената програма допринася за укрепване на общото състояние, стимулиране на имунобиологичните функции, подобряване на функционалния капацитет и психоемоционалното състояние. Приносният характер на труда се определя от широкия проблемно-базиран подход и индивидуалността при прилагането му в кинезитерапията като превенция на усложненията.

5. Оценка на научните приноси

Ретроспективният анализ на научното творчество на гл.ас. Яни Шивачев показва, че голяма част от публикациите са насочени към патологиите на колянната става, с център мекотъканните травми. Научните интереси в проблематиката на колянната става са свързани с механизмите, които водят до получаване на травма и рисковите фактори, спомагащи за наличие на такава. Разглеждат се терапевтичните техники за възстановяване на артрокинематиката и мобилността на меките тъкани. Анализират се възможностите за следоперативна кинезитерапия при коленни дисфункции, кооперативен подход при следоперативното проследяване. В сферата на спортната кинезитерапия кандидатът представя разширена кинезитерапевтична методика в лечението и превенцията на по-често срещани постоперативни състояния на колянна става.

В последните години от научно-изследователската му работа се открива интерес към онкологичната рехабилитация, в частта ѝ възстановяване функцията на засегнатия крайник след химиотерапия и лъчетерапия. Разгледани са кинезитерапевтичните методи за справяне

с усложненията, настъпващи след оперативната интервенция, химиотерапията/лъчетерапията, отразяващи се негативно върху функцията на горния или долния крайник и качеството на живот. Обърнато е внимание на средствата на ранната кинезитерапия, като основни методи на лечение в постоперативния период, както и на екипния подход в тясно сътрудничество с други медицински специалисти като – онколози, хирурзи, диетолози и психолози.

Очертавайки на тематиката на научно-изследователска работа на Я. Г. Шивачев, намирам систематизацията, която прави на научните си изяви в 3 направления, за напълно логична:

1. Кинезитерапията в неконвенционалната медицина
2. Превенция и терапевтична ефективност на кинезитерапията при здравни проблеми на опорно-двигателен апарат
3. Онкорехабилитационен подход в кинезитерапевтичното лечение на злокачествените заболявания

По първо тематично научно направление: представени са социално-значими заболявания (миофасциалният болков синдром и синдромът на карпалния тунел), като се изтъква необходимостта от разширен мултидисциплинарен терапевтичен подход. Разработени са практически комплексни методики, включващи методите на конвенционалната и неконвенционалната медицина. Изведени са резултати, въз основа на диагностични тестове, които показват потребността от намесата на кинезитерапевтични специалисти, спомагащи за по-бързата адаптация в ежедневието и промяната в качеството на живот. Изтъкната е необходимостта от ефективна колаборация между здравните специалисти, чиито усилия са насочени към цялостния здравен статус на пациента и респективно по-добри клинични резултати – *приноси с теоретичен и практико-приложен характер.*

По второ тематично научно направление: определя се мястото и значението на кинезитерапията при травми на коленния комплекс и се обосновава необходимостта от внедряването на физиотерапевтични програми в лечението на някои по-чести мекотъканни увреди на опорно-двигателния апарат. В областта на спортната кинезитерапия е предложен неинвазивен диагностичен метод за превенция на травми или рецидиви. Проучени и анализирани са най-честите патологични пози при студенти от специалност

„Кинезитерапия“ по учебната дисциплина „Лечебен масаж“ и са предложени практически решения за справяне с тези проблеми. По време на практическите занятия е оказан методически контрол за изработване на правилна ергономична поза, което е ключов момент в превенцията на здравето на бъдещите специалисти по кинезитерапия – *приноси с теоретико-познавателен и приложен характер.*

По трето тематично научно направление: извършен е задълбочен анализ на проблемите в български условия по отношение информираност и достъпност до здравната услуга „Онкорехабилитация“. Разработен е алгоритъм за функционално изследване при пациенти след парциална или тотална мастектомия и е предложена индивидуална кинезитерапевтична методика. Изведено е значението на онкорехабилитацията в мултимодалното лечение на усложненията и превенцията на рецидивите при ракови заболявания. Изтъкната е необходимостта от навременно приложение на онкорехабилитацията с цел по-бързо възстановяване, ресоциализация и високо качество на живот - *приноси с методически и научно-приложен характер.*

6. Разпространение на резултатите от научно-изследователската работа (цитирания)

В академичната справка на кандидата, съставена от библиотеката на МУ Варна се удостоверяват десет цитирания: едно в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни и девет цитирания в нереферирани списания с научно рецензиране. От цитиранията гл. ас. Яни Георгиев Шивачев, д.оз. получава 60 точки (при минимални национални изисквания 50 точки).

7. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Гл. ас. Яни Шивачев е авторитетен преподавател с продължителен преподавателски опит (8 години и 12 дни). Учебната му натовареност през последните пет години е съответно 502, 597, 507, 402 и 781 часа, с което изпълнява и надхвърля изискванията на ПРАС на МУ-Варна за заемане на АД „доцент“. В преподаваната от гл. ас. Яни Шивачев тематика откриваме насоченост към значими базови учебни дисциплини в кинезитерапията: кинезиология, патокинезиология, мануално мускулно-тестуване, мекотъканни техники и мобилизации на периферни стави, онкорехабилитация и др. Съвпадението им в голяма степен с направленията в научноизследователската му работа е предпоставка за навлизане на постиженията в клиничната практика.

Заклучение

Пълното съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Р България (2018), Правилника за приложение му и Правилника за развитие на академичния състав в Медицински Университет-Варна, качествената характеристика на научната дейност на кандидата и значимите приноси от теоретичен, теоретико-познавателен и практико-приложен характер, както и дългогодишният му преподавателски опит са основание за моята **положителна оценка**. Убедена съм, че заемайки длъжността, за която аспира, ще може да разгърне още повече своя творчески потенциал като изследовател и преподавател и ще бъде полезен в развитието на специалността „Кинезитерапия“. Предлагам на почитаемите членове на Научното Жури да гласуват положително и да предложат на Ректора на МУ–Варна **гл. ас. Яни Георгиев Шивачев, д.оз.** да **заеме академичната длъжност „доцент“** по научната специалност „Кинезитерапия“ за нуждите на катедра „Кинезитерапия“, Факултет „Обществено здраве“ и Клиника по Анестезиология и интензивно лечение, УМБАЛ „Света Марина“ ЕАД - Варна.

17 май, 2024 г.
гр. Варна

Рецензент:

проф. д-р Параскева Манчева, д.м.н.

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

